Ч. 180. Субота 11 (24) серпня 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти політичні.

*(Рух виборчий. — Зміна закона промислового. Не вже-ж „змилують ся“).*

„Gaz. Narod“ в дописи з Долини пише: Відносини тутешного округа суть того рода, що не ставимо кандидатури польскої. Давнійше був звідси послом о. Небиловець а тепер єсть кількох кандидатів руских, котрі ведуть зі собою борбу виборчу. — В березівскім повіті ставлять кандидатуру давнійшого посла Здислава Скшиньского. — В Бервальді і Андрихові повіта вадовицкого ставлять кандидатуру звістного лат. сьвящ. о. Столловского. — На зборах в Залщиках під проводом др. Адама Гламовского, на котрих явив ся також дотеперішний пос. Антін Хамєц і здав справу зі своєї діяльности, ухвалено підпирати кандидатуру Тадея Ціньского, маршалка ради повітової. — На зборах в Грибові дня 19 с. м. промавляли яко кандидати: Клеменсевич, нотар Гуза, секретар ради повіт. Гурский, інжинєр Длугошевский і селянин Ставярский а крім того виголосив бесіду ще й др. Данєляк.

Проєкт закона зміняючого і доповняючого закон промисловий обнимає переважно справи промислові і союзові. Постанови о охороні робітників полишено незмінені. Проєкт містить в собі головно приписи о тім, як розпочинає ся ремесло, хто управнений приймати направи і т. п. Постанови о союзах промислових стремлять до реформи товариств територияльних і фахових союзів. Подрібно управильнена єсть також справа примусових кас хорих. Приписи о посередництві в праці перенесено з дотичних проєктів закона. Наконець піддано ревізиї постанови карні, що відносять ся до працюючих і даючих працю. Проєкт сего закона має бути предложений раді державній вже на найблизшій сесиї.

Виходяча в Бруксели ґазета Independ. Belge нотує вість, яка наспіла з Копенгаґи, а котра каже: В кругах російских ходить чутка, що цар Николай наміряє разом з цісарем німецким взяти під розвагу справу полудневоафриканьскої війни і що після єго погляду цар годить ся приступити до дружного посередництва. Та сама ґазета довідує ся, що цар підчас гостини у Франциї прийме Крію́ера на приватній авдиєнциї, щоби довідати ся цілої правди о дійстнім стані річи в полудневій Африці. — От, і готова ще на хоробрих Бурів власти ласка царска. Щасливі они, що за морем, бо могли би з часом дізнати ся по чому локоть тої царскої ласки. Коли же дійстна та чутка — що впрочім здаєсь бути неймовірним, — то було би се хиба лиш доказом, що Росия і Німеччина хотять щось виторгувати від Анґлії, і страшать єї посередництвом в полудневій Африці.

## Допись.

*(Письмо з Канади).*

Від п. В. Кафилевича дістали ми з Канади письмо, в котрім він в інтересі загального добра ось так пише:

Дорогі Читателї! Пишу до Вас з канадийского раю, котрим много людий голову собі сушить, та навіть спокійного сну не мають.

Кожда зьвірина старає ся, щоби як найліпше забезпечити ся на зиму, щоби можна скрити ся від лютого морозу та заспокоїти голод. Люди працюють ціле літо мов мурашки, стягають все до купи, щоби кождий зі своєю родиною міг оправадити до другого року. Лиш ті люди, котрі мислять о канадийскім раю, не мають спокою; робота їх не бере ся. Отже я з моєї сторони хотів би вам описати тот рай, щоби ви відкинули ті мисли та не тратили часу і свої вітцівскі ниви, на котрі ваші батьки мусіли колись гірко працювати. Там промарнуєте а тут будете мусіли на ті гроші гірко працювати. Тут ніхто для вас нічого не наладодив.

Не слухайте тих, котрі до вас пишуть, що тут велике добро та що подороблювали ся маєтків. Я вандруючи по Канаді та приглядаючись тому добру і тим людем, що до мене писали, не маю навіть де ложку страви гідної з'істи. Одним словом сказати, що ваші безреги мають красше помешкане. Тоті люди лишають в тих

---

10)

## ОБРАЗКИ з ІТАЛІЇ.

*(Після Ю. Шльоссера, Цахера, Шмідта і др. зладив К. Вербин.)*

### IV.

### Бандитизм в Італії.

(Дальше.)

Третим спільником адвоката Ернеста Сузія був звістний нам вже кн. Перзічче, або повним іменем: Едоардо деі Лінґорі, князь з Перзічче і воєвода з Поццомавро, літ 40, і мимо того, що виводить свій рід аж від сьв. Альфонса, послїдний непотріб і нероба а найперший елеґант. Коли прогуляв весь маєток, який дістав в спадщині по батькови, лишила ся єму ще лиш апанажа в сумі місячних 120 лір, а з тих готівкою 60, а 60 натуралїями. Він оженив ся з якоюсь малою акторкою, котру покинув, щоби спокійнійше гуляти. О гроші для него старали ся Сузіо і спілка. Князь той був ураґвайским консулем, і заступав ту републику на всїх принагідних торжествах, позичав всюди гроший, де лиш дало ся, на „копальні золота“ в Перу, яких ніколи не мав і туманив людий як міг, хоч звичайно єму не щастило ся. Коли сидів вже в арешті, домагав ся всякої вигоди в тім переконаню, що такому достойникови, як він, она навіть і в арешті належить ся. Звичайно вилежував ся в своїй кели на постели в шовкових підштанках і в шовковій кольоровій сорочці, а коли єго випускали на прохід, то одягав ся в красний шляфрок.

Помічниками тих трох були: Адвокат Тараскі, котрий учив поліциянів і стражників митових, що належали до того союза. Коли треба було кого обрабувати, спільники засідали н. пр. до газардовної гри в карти, а тоди Таракі впадав зі своїми поліциянами, ніби то несподівано, і в імени висшої власти забирав гроші або устроював подібні напади, грозячи арештованем. Для забави своїх товаришів удержував він також, при помочи своєї спільнички і приятельки, Анни Старіта, дім розпусти.

Барон Аєлльо, званий також: „іль баронччіно“ (бароник), найперший стрійко в місті, постійний гість всіх більших театрів, властитель найкрасшої четверні коний і найперший — горлоріз. Коли покмітив, на що заносить ся, втік з парасолею і маленькою торбою в руці. — Маркіз Черваті, мантій, що вишукував собі свої жертви в кругах театральних сьпівачок та межи легкодушними дївчатами. Він був великим спортсменом. — Евдженьо Ортенціо, лихвар, що спекулював капіталами богатих дам, специяліст від фальшивих векслів і підписів. — Наконець інжинєр Янні, позаслужбовий офіцир від артилєриї, барон Річчіярдо, якийсь ґраф Фернанд Лоар де Романі, чоловік, котрого минувшість годі було розвідати, і богато инших. — Отже всї тоті люди творили одну велику спілку, до котрої належали ще й всїлякого рода і походженя дами, богачки і бідні, красавиці з театрів і цирків, вдовиці і замужні, а наконець найпідлійшого сорта злодії і горлорізи, котрих навіть трудно було всїх виелїдити. Всї они розтягнули були свою злодійску сїть не лиш на цілу Італію, але й на сусїдні краї, головно на Францию і Швайцарию.

Богато дам з найліпших станів належали лиш посередно до сеї спілки яко капіталїстки, між иншими вдовиця по якімсь високім урядннику, котрої в процеcї навіть не називали по імени. Дальше належала до спілки якась сіньора Франк, з роду Люка, вдовиця по якімсь богачу, що помер в Неаполи. Дорадником і приятелем дому тої дами був згаданий вже повисше горлоріз Ортенціо, котрий спекулював єї капіталами, як говорено, 300.000 лір. Він розпозичав єї гроші на 200 (двіста!) процент.

Велику ролю грала в тій спілці звістна красавиця, Діяна де Ліс, що продукувала ся всюди по великих містах своїм т. зв. серпентиновим танцем, а котра була рівночасно любовницею Германа, маркіза Черваті і других. Була то людина звістна не лиш зі своєї незвичайної краси, але й із захланности тай з тої штуки, як она уміла ловити в свою сїть всїх тих, від котрих можна було щось витягнути. Чи й она брала участь в обманьствах спілки, процес того не виказав. Она жила дуже по великопаньски, мала красно і богато умебльовані сальони, держала коні і повози та богато служби а коли обманьства спілки вийшли на верх, она чим скорше перенесла ся до Палермо на

будах свої жінки і діти а самі тягають ся мов цигани на поколійних дорогах та піддають ся анґлійским наставникам, щоби могли який там гріш заробити та тим свої діти від голоду охоронити. Не досить того, але ще й супокійної ночи не мають, бо комарі величезними роями спадають на чоловіка та остатну каплю крови з него витягають.

Неодин говорить: Таже там за дармо землю дають! Правда, дають! Але з неї хліба ніхто не їв і хто знає чи буде їсти, бо котра земля ліпша, то належить до компанії, а піски та камінє і мочари то: „На тобі Гавриле, що мені немиле!“ — Треба від компанії відкупити а то коштує на наші гроші тисячу риньских. Але не думайте, що то така земля як у нашім краю.

А то вже й зарібки кінчать ся, платню чим раз зменшають, а анґлійскі робітники заперли роботу і навіть страшно ходити шляхом зелізниці, бо они бють і стріляють. Бідний Галичанин силує ся до роботи та гине від анґлійскої кулї. Анґлійскі робітники застрілили вже двох Галичан коло роботи. А наш чоловік мусить іти, бо голод і сильного зьвіра переможе. Неодин сиріч плаче та нарікає на свою недолю але вже за пізно. Жаль серце тисне доброго християнина та з очий сльози витискає, коли таке мусить на власні очи видїти. А кілько то народа паде лїтом від сильної спеки. Чоловік тут і тіло своє убиває і душу свою мертвить бо як виїхав ще з дому, коли чув слово Боже, то тут ще й не видів церкви, а навіть дня недїльного не посьвяткує, не може посьвяткувати, бо тратить заробок. Не один забув і той „Отче наш“, котрий єго родичі навчили. Досить сказати: лекше камінь вгризти, як темному чоловікови на чужині жити!

# Новинки.

*Львів дня 23 го серпня 1901.*

— **Іменованя.** Є. Вел. Цїсар іменував надзв. професора дра Петра Лада Беньковского звичайним професором клясичної археольоґії на краківскім університетї. — Є. В. Цїсар іменував старосту Шимановского радником намістництва в статї львівского намістництва. — П. Мінїстер зелїзниць звільнив старшого комісаря машин Володислава Намисловского від обовязків начальника огрівальнї в Новім Санчи та перенїс асистента Стефана Пеленьского на власне бажанє з дирекциї в Станиславові до округа віденьскої дирекциї: дальше іменував старшого комісаря будівництва Теодора Рибака з дирекциї у Львові, заступником начальника секциї консервациї Перемишль І.: вкінци перенїс із службових взглядів: комісаря будівництва Якова Шпетта з краківскої дирекциї до експозитури для траси в Шварцах; адюнкта Йосифа Бодиньского з краківскої дирекциї до управи будови Львів II. і зелїзничого концинієнта дра Витовта Сїпкевича з управи будови Львів II. до дирекциї в Кракові.

— **Впреосьв. Митрополит Андрей Шептицкий** виїхав до Підлютого коло Перегиньска і поверне до Львова в перших днях вересня.

— **Леґітимациї зелїзничі для емеритованих урядників.** Ц. к. Намістництво видало окружник до всїх старостів, в котрім каже, що з днем 1-го серпня 1901 р. установлено леґітимациї, котрі уповажняють до купна в касах зелїзниць державних білетів їзди по знижених цїнах, важних лиш на тих шляхах, котрі суть в леґітимациї означені. Леґітимациї ті суть важні лиш на австрийских зелїзницях державних (з виключенєм буковиньских і коломийских зелїзниць льокальних, зелїзниції Львів-Белзець, зелїзниції Львів-Клепарів-Янів, міскої зелїзниції у Відни і зелїзниції Mürthalbahn-Mauterndorf). Леґітимациї ті будуть виставляти ся лиш для урядників і слуг властий полїтичних і полїцийних на пенсиї, а именно для урядників висшої кляси ранги до VIII. включно — до їзди І-ою або II-ою ккясою, для урядників IX. X. і XI, кляси ранги до їзди II-ою або III-ою клясою, а для слуг лиш до їзди III-ою клясою. Поданя о леґітимациї мають бути візовані касою, що виплачує емеритуру або лїквідує емеритуру департаменту рахункового. До поданя треба приложити фотографію і 1 К. на книжочку леґітимацийну. Хто би загубив таку леґітимацию, мусить зараз донести о тім тій власти, що виставила леґітимацию. Леґітимациї, що стратили значінє наслїдком уплиrouteву часу або смерти властителя, треба звернути тій власти, що їх виставила.

— **Вісти з львівскої архиепархії.** В презенту приняті оо.: на Фалиш: Яр. Лучаковский, Пав. Кульчицкий, Фил. Ковальский і Мих. Горчиньский: на Зарубинцї: Сев. Наконечний, Пав. Кульчицкий, Ник. Романюк, Іван Іванчук і Теодор Пайкуш: на Дулїби, дек. ходорівского: Зен. Зутковский, Юл. Барановский, Мих. Сивенький і Едв. Косановский; на Стольско: Мих. Гаврилюк, Фил. Ковальский і Ем. Яросевич: на Деншів: Григ. Чубатий, Амвр. Рибак, Йос. Лїциньский, Ант. Копертиньский, Мих. Горбачевский, Ант. Сосенко, Мих. Мосора, Іван Гарматїй, Он. Чубатий, Петро Петриця, Юл. Борачок, Іван Іванчук і Вл. Стернюк: на Грибовичі: Юл. Твадиевич, Іван Билинкевич, Вас. Берпацкий, Іван Божейко, Влад. Сабат, Андр. Одїжиньский, Бл. Глїбовицкий, Ник. Пясецкий, Вас. Владичин, Йос. Романюк і Теод. Пайкуш; на Чижиків: Мик. Романюк, Іван Яблоньский, Мик. Пясецкий і Вас. Владичин; на Бережницю: Вл. Чепель, Іван Бордун, Йос. Дикий і Фил. Ковальский; на Путятинції: Теоф. Луцик, Ник. Романюк, Теод Була і Сем. Мушкевич, Мар. Клодзиньский, Теод. Пайкуш, Ал. Гутковский і Юл. Барановский; на Ілів: Кл. Калиньский, Ігн. Глїбовицкий і Ем. Яросевич; на Білоголови: Мих. Яцкевич і Лев Юрчиньский; на Стратин: Ник. Романюк і Теод. Пайкуш; на Долге, дек. стрийского: Петро Чекалюк, Вол. Глїбовицкий і Мик. Романюк: на Подлиннції: Ант. Одїжиньский, Теод. Кордуба і Ал. Гутковский. — Канонїчну інституцию одержали оо.: Іван Маркевич на Млинище, Мих. Олексишин на Суховолю, Теод. Дзьоба на Руду, стрийского деканату, Ант. Зарихта на Шляхтинції, Йос. Рейгаровский на Качанівку і Йос. Бородиєвич на Драганівку.

— **Вписи до 4-клясової школи ім. М. Шашкевича у Львові** при улици Скарбківскій ч. 26. відбудуть ся в днях 29, 30 і 31 серпня 1901, кождого дня рано від 9 до 12. а по полудни від 3 до 5 години.

— **До відомости подорожних.** В наслїдок ушкодженя повению зелїзної дороги на шляху Добрівляни-Дрогобич і Дрогобич-Борислав здержано рух поїздів вечером дня 20 с. м. По цїлонічній роботї усунено перешкоди і привернено правильний рух на згаданих шляхах рано дня 21 с. м.

— **Вписи до гончарскої школи** в Коломиї починають ся в перших днях вересня, а шкільний рік дня 1-го вересня. Програма науки дїлить ся на два практичні відділи: гончарский і кафлярский. Наука безплатна. Убогі а здібні і пильні ученики одержують запомоги. До школи приймають з покінченєм 13 лїт житя і зі сьвідоцтвом (з добрим поступом) покінченої народної школи. Челядники і майстри гончарскі і кафлярскі можуть вписувати ся яко надзвичайні ученики. Зголошеня приймає дирекция школи.

— **Процес о. Мардиросевича.** По дводневній розправі закінчив ся вчера процес против о. Мардиросевича, крилошанина вірменьскої капітули о спроневіренє в банку вірменьскім „Pii Montis“ суми 289.000 К. Розправа відбувала ся перед звичайним трибуналом, котрий засудив Мардиросевича на 8 місяців звичайної вязниції. Прокуратор зголосив відклик з причини низького виміру кари.

---

Сицилїї. Там приймала она навіть журналїстів і на їх питаня ось що розповідала:

В Неаполи жила я здалека від сьвіта і приймала у себе лиш кількох найбільших моїх приятелів.... Півтретя року була я приятелькою одного богатого офіцира, князя Ріаріо Сфорца, котрий видавав для мене богато гроший (говорять що 100.000 лїр!) а наконець дарував менї велику суму. З тих гроший і з гроший, які менї давав Герман могла я жити величаво. Що діяло ся довкола мене, того я не знала; що таких женщин, як ми, обходить, звідки беруть ся ті гроші, що їх нам дають?... Чого я приїхала до Палєрмо? Я маю у високих кругах товариских кількох приятелів. А до того банкір Герман в послїдних часах так був підупав, що не міг вже давати менї такого удержаня, до якого я привикла... Впрочім Феликс Герман не був моїм любовником від серця (amante del cuore). Такий не платить, а Герман платив, ще місяць тому назад“. — Отсе так розповідала тота весела дама, котра впрочім призвала, що єї намавляли, щоби она позичала гроші на векслї. В Палєрмі — як свого часу писали ґазети — крутили ся коло неї гурмами богаті шляхтичі. До єї льожі в театрі заходили й старі і молоді князі, маркізи та елєґантні офіцири, представляли ся їй один за другим і клапялись їй аж до землї а горда Діяна де Ліс приймала всїх мов би яка королева забувши на то, що стало ся в Неаполи.

В Палєрмі осїла була ще й друга „дама“ з товариства Суфіо'го, мала, чорт не баба, Марія Бельфіоре, котра так само їздила своїм повозом по містї і так само приймала на своїм „дворі“ всїляких достойників.

Але найгидкійші то не тоті проїзжі панни, що то по цїлім сьвітї з більшою або меншою грацией підскубують дураків, що дають ся ловити, але тоті старі лихварки баби, помічниції лихварів, котрі, коли вже якого бідачиска обдерли до чиста, приходять ще до него з пушкою та просять маленької жертви за померші душечки.

А тепер ті що стали ся жертвою обманців. Кождий скаже: добре їм так, нехай би їм не було забагало ся купувати „крадене“ золото в штабах або фальшиві гроші. А хто їм казав помагати до основаня фабрики фальшивих гроший? А то були також люди з ліпшого товариства, „стовпи суспільности“; то були адвокати, властителї маєтностий, шляхтичі, люди грошевиті, один полковник, один судия, один радник з провінциї і т. п. Анї одному з них не прийшло на гадку дати властям знати, коли мантії причепили ся до них і стали намавляти до нечистого дїла. Знайшов ся лиш один, якийсь дурнуватий, Меле, котрий коли вже стратив надію, що буде міг вибивати фальшиві гроші, дав властям знати о роботї Сузия і єго спілки.

Але хиба вже досить тої гидкої погани. Однакож годї не сказати ще кілька слів на закінченє того культурного образка. То лиш виїмково сприяючі обставини в Італії складали ся на то, що о бандидах, розбишаках, скритоубийниках, мантія, і злодіях найпідлїйшого сорта в Італії можна писати цїлі книги. Але чи нема їх і де инде? Теперішні, наші часи може як рідко коли які, показують нам наглядно, що жажда уживаня всякої розкоші, пре людий навіть з найлїпших родин до злочину, до кривдженя других, щоби лиш заспокоїти свої хвилеві забаганя і пристрасти. А осередками того всего зла, що як той рак точить тїло людскости, то великі міста, котрі своїми відносинами, своїми уладженями та своїми звичаями розбуджують всїлякі пристрасти, бо відсувають людий занадто далеко від житя в природї і з природою, витворюють з одної сторони найбільшу нужду, з другої найбільше богатство і дають нагоду людем з поганими інстинктами жити коштом других. А ті великі міста ростуть і ростуть в безконечність та щораз більше ширять ту гниль, котра затроює житє суспільности. Гнилї тої не спинять і найострійші закони, не здержить хочби й як численна полїция і она буде ширити ся доти, доки аж не викличе перевороту, котрий як туча очистить воздух і заведе новий лад. Істория дає нам приміри таких змін.

## V.

### Печера Монсуммано.

Як звістно, суть в декотрих місцях на земли печери в скалах, в котрих природною їх теплотою можна вигоїти ся від ревматизму. Найбільшою в Европі і найдивнїйшою того рода печерою єсть тота, що знаходить ся на кільометер далеко поза хорошим місточком Монсуммано в провінциї Люкка. Єї називають та-

— **Безпроцентові позички** для Читалень „Просьвіти“. Канцелярия Товариства „Просьвіти“ у Львові подає до відомости: Сими днями Виділ краєвий подав нам до відомости, що на предложене Головного Виділу Товариства „Просьвіта“ у Львові, признав з фондів краєвих безпроцентові позички отсим читальням „Просьвіти“: 1. Читальни „Просьвіти“ в Буську, каменецкого повіта, позичку в квоті 1000 корон; 2. Читальни „Просьвіти“ в Комарні, рудецкого повіта, 1000 корон; 3. Читальни „Просьвіти“ в Мизуни старім, долиньского повіту, 800 корон; 4. Читальни „Просьвіти“ в Вільшаници, товмацкого повіту, 600 корон і 5) Читальни „Просьвіти“ в Волчухах, городецкого повіту, 600 корон.

— **Огні**. Дня 19 с. м. о год. пів до 5 по полудни вибух пожар в Дубівцях та знищив хату і будинки господарскі Семеня Опацкого вартости 450 К. і Данила Дідика вартости 600 К. та збіже Луця Опацкого в стирті вартости 1200 К. Шкоди ті не були обезпечені.— Дня 20 с. м. около год. 8 вечером підчас тучі вдарив грім в стайню двірску в Богдановичах пов. грибівского, маєтности ґр. Людвини Бобровскої, а огонь, котрий від того займив ся, знищив стайні, возівні і будинки господарскі в дворі. Лиш дуже великий ратунок не допустив до того, щоби огонь розширив ся; двір уратовано а худобу і коні виведено із стайні. Спалені будинки були асекуровані, а шкоду, котра єсть велика, годі було в першій хвили означити.

— **Померли**: Мария з Чировских Зарицка, вдовиця по бл. п. о. Іоанї Зарицкім пароху в Мозолівці, властителька реальности в Бережанах, упокоїла ся там дня 19 с. м. в 72-ім роцї. — Михайло Собків родом з Беневи пов. підгаєцкого, ученик ґімназиї помер на недугу легких дня 18 с. м. в шпитали в Чернівцях.

# ВІДОЗВА

## в справі запису дітий до руских шкіл у Львові.

Родимці!

В днях 29, 30 і 31 серпня почнуть ся записи до шкіл народних львівских.

Є се справа не лиш для Львова, але і для всего краю незвичайно важна і вагу сю повинні всі львівскі Русини добре порозуміти і сповнити совістно свій обовязок. Мало маємо шкіл руских, тож користаймо, як слїд, хоч з тих, які маємо. Маємо чотири рускі школи народні: дві мужескі і дві женьскі.

Одна мужеска школа чотиро-клясова: руска школа вправ, уміщена при ул. Длуґоша ч. 17; друга школа чотиро-клясова: міска імени Маркияна Шашкевича при ул. Скарбківскій ч. 26. Они — знані вже П. Т. Родимцям — розвивають ся дуже успішно і вдоволяють найбільшим вимогам П. Т. Родичів.

Для дівчат маємо чотиро-клясову женьску руску школу вправ при ул. Сакраментон, а записи до неї відбувають ся в учительскій семинариї женьскій при улици Сакраментон. — Школа ся також вже звістна загалови рускої П. Т. публики, розвиває ся надзвичайно хорошо. Родичі, що посилали свої дївчата до неї, не мають слів похвали і для науки і для веденя дївчат, та для щирих відносин між учительками та дїтьми. Руске Товариство педаґоґічне отворило з днем 1. вересня 1898 клясу I. (V) рускої дівочої школи виділової. В сім роцї шкільнім були вже три кляси, то є кляси I, II і III (V. VI і VII). Школа та поміщена при площі Стрілецкій, ч. 6. Школу ту госпітував інспектор краєвий, і на тій підставі одержала она субвенцию від Високого Сойму. То є найлїпшим сьвідоцтвом, що школа та розвиваєсь правильно. Так отже рускі дївчата будуть могли кінчити в своїй питомій школї всі кляси школи виділової, і з них без перепон переходити просто до учительскої семинариї.

Всї сї школи рускі ведуть ся в повному вдоволеню всїх П. Т. родичів. Не надто велике число дїтий дає можність тим лучше вести в них науку; а вкінци Товариство „Шкільна поміч“ запомагає біднійших дїтий сих шкіл як найщедрійше.

Відзиваємось отже до Всїх П. Т. Родимців так місцевих як і замісцевих і припоручаємо горячо Всїм, щоб не тілько самі записували свої діти до руских шкіл, але і других до сего заохочували. Нехай ніхто не здержує ся тим, що єго дитина не володіє добре руским язиком; рускі школи приготовані на се і ведуть науку від початку так, що діти в коротнім часї набувають достаточного знаня руского язика.

Тож записуйте П. Т. Родимці свої діти лише до сих чотирох руских шкіл, де учителї і учительки займають ся щиро нашою молодїжю, наука веде ся взірцево, а діти виховують ся на будучих сьвідомих своєї національности горожан краю і держави.

З Виділу Руского Тов. педаґоґічного у Львові.

---

кож „ґротта Джюсті“, але не від поета Джюзеппе Джюсті (Giuseppe Giusti), котрий тут родив ся і котрому на ринку в місті виставлено мармуровий памятник, лиш від єго батька, котрий мав відкрити ту печеру в 1849 р.

Але поправді річ має ся инакше. Печеру відкрив простий собі зарібник, що служив у Доменіка Джюсті і добуваючи камінє з боку гори докопав ся до якоїсь ями, що була початком печери. Доменіко Джюсті лиш розширив вхід і зробив приступнійшою печеру, довгу на 300 метрів. Люди наук розслїдили єї і переконали ся, що воздух в ній надає ся до лїченя недужих. Побудовано зараз дім для недужих, котрий опісля розширено, бо слава печери стала голосною на весь сьвіт. Але й кождий здоровий може оглянути печеру, скоро заплатить за вступ 2 ліри (2 К.). Він мусить в малій комірчині розібрати ся як до купелї, убрати на себе довгий полотняний плащ, подібний як ті, котрих уживає ся до купелї, оперізати ся, убрати на ноги шкірянні виступцї і критим коритарем дати ся всунути до тої природної лічниці. Недужих суне послугач на кріслі з колїсцятами. Електричне сьвітло осьвітлює вузоньку підземну доріжку, з котрої оперши сь на зелізні поруча видимо в споді кілька сот стіп глубоко малі ставки мінеральної води.

Печера складає ся з трох відділів, з котрих один називає ся „раєм“, другий „чистилищем“ а третий „пеклом“ — назви взяті з Дантової „Торжественної комедиї“. Рай подобає хиба лиш о стілько на небо, що тут білі капливці (сталяктити) на єго стїнах виглядають як би хмари. З землї підоймають ся в гору мов би піраміди більші менші накапи (сталяґміти). Знатоки славної, але студеної як лїд постоєньскої (адельсберґскої) печери кажуть, що ся італїяньска печера перевисшає єї ріжнородностию утвари накапового каменя.

Длячого другий відділ печери охрестили „чистилищем“, годі зміркувати, бо тут зовсім не завелика теплота, а лиш така як і в „раю“, мірна і приятна. Теплота збільшає ся аж в „пеклі“, котре творить круглаве місце, осьвітлене червоним сьвітлом, і тут сидять ті, що купають ся, годину або й півтора в своїх полотнянках в теплоти 35 степенів Цельзия, значить ся в такій, яка буває звичайно в наших парнях. Віддиханє таким душним воздухом не шкодить лиш тим, що крім ревматизму не мають ще якоїсь иншої хороби. Хто н. пр. хорий на жолудок, той може легко дістати тут блювоти. Зовсім здорові люди, можуть сидїти й цїлий день в печері і нічого їм не вадить. Для тих, що приходять лиш оглянути печеру, вистане двайцять мінут. По тім часї вертає ся назад на гору, але перед тим треба завинути ся в грубий коц, щоби не перестудити ся. Хто же тут купав ся, той як звичайно в парнях, лягає ще відпочити собі на постели. Кілько разів який недужий має купати ся, то визначує лікар після того, який у кого стан недуги.

(Дальше буде).

# ТЕЛЕҐРАМИ.

**Берлин** 23 серпня. Цар прийме на авдиєнциї хіньского князя Тсунґа, котрий дня 26 с. м. має приїхати до Берлина. Німецкі достойники вийдуть аж на границю на стрічу князеви Тсунґови.

**Прага** 23 серпня. Вчерашний день був тут першим від сто літ, що в цілім місті не було похорону.

**Кіль** 23 серпня. Зїзд цісаря Вільгельма в царем має настати дня 17 вересня; в тім часї має приїхати сюди також анґлійский король.

**Париж** 23 серпня. Ради ґенеральні ухвалюють адреси, в котрих висказують радість з нагоди заповідженої гостини царя і цариці.

# Надіслане.

**КОБЗАР.** Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодїжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну діяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в руским Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Чарнецкого, ч. 26.

— **„З живого і мертвого“** новелї Евгена Мандичевского, дістати можна в руских книгарнях і у автора: площа Академична ч. 4 II. поверх, по цїнї 1 Кор. за брошур. і 1 К. 30 с. за оправлену книжочку.

— **Правдивий, чистий мід** єсть не лиш великим присмаком і здоровою поживою, але також і знаменитим ліком як для старших людий так і для дітий, розумієся, уживаний в міру і відповідно. Але вистерігати ся треба, щоби не купувати меду т. зв. столового, котрий дуже часто єсть лиш мішаниною сиропу з маленькою частию меду. Такий фальшований мід пізнати легко по єго смаку і хто коли їв правдивий чистий мід, а скоштує фальшований, то пізнасть єго зараз по смаку. Такий мід тягне ся звичайно як рідке тісто і не цукроватіє так як мід правдивий. Хто би хотів мати знаменитий мід, нехай напише до П. Корінєвича, ем. учителя в Іванчанах, а дістане у него мід десеровий і курацийний 5 кільо по 6 К. 60 с. франко. До кождого замовленя додає ся даром і оплатно брошурку проф. дра Т. Цїсельского під заголовком: Własności odżywiające i lecznicze miodu.

— **„Краєвий Союз кредитовий“** видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

| | | |
|---|---|---|
| 1. Книга довжників . . . | аркуш по | 10 сот. |
| 2. Замкнення місячні . | 2 аркуші „ | 5 „ |
| 3. Інвентар довжників . | аркуш „ | 5 „ |
| 4. „ вкладників . | „ „ | 5 „ |
| 5. „ уділів . . . | „ „ | 5 „ |
| 6. Книга головна . . . | „ „ | 10 „ |
| 7. „ ліквідацийна . | „ „ | 10 „ |
| 8. „ вкладок щадничих | „ „ | 10 „ |
| 9. „ уділів членьских | „ „ | 10 „ |
| 10. Реєстр членів . . . | „ „ | 10 „ |

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

# ІНСЕРАТИ.



З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).